

Kvartalni bruto domaći proizvod Crne Gore

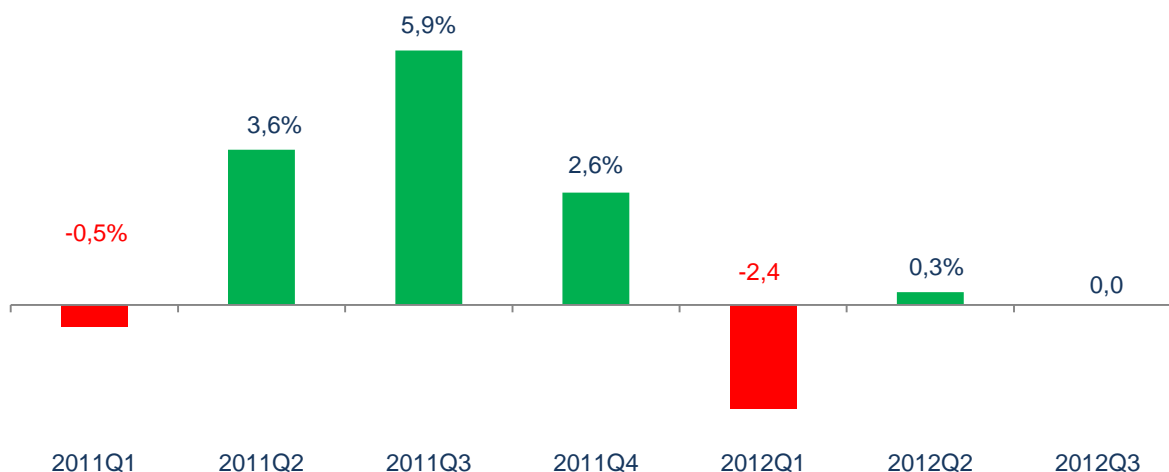
III kvartal 2012. godine

Ovim saopštenjem predstavljani su podaci kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (BDP) za period I kvartal 2011 – III kvartal 2012. godine. Podaci za 2011. godinu su konačni, dok su podaci za 2012. godinu preliminarni.

Realni pad BDP-a u I kvartalu 2012. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, iznosio je 2,4%, u II kvartalu ostvaren realan rast od 0,3%, dok je ekonomska aktivnost u III kvartalu bila na nivou istog kvartala prethodne godine, tj. ostvarena je realna stopa od 0,0%.

Tabela 1. Kvartalni bruto domaći proizvod

Kvartali	2011				2012 ¹		
	I	II	III	IV	I	II	III
BDP u tekućim cijenama, u hilj. EUR	634 174	765 005	1 018 366	816 515	630 920	787 390	1 075 992
BDP u cijenama prethodne godine, u hilj. EUR	620 014	746 727	1 011 372	825 943	618 888	767 298	1 018 388
Nominalni rast, %	1,8	6,1	6,7	1,4	-0,4	2,9	5,7
Realni rast, %	-0,5	3,6	5,9	2,6	-2,4	0,3	0,0

Grafik 1. Stope realnog rasta kvartalnog bruto domaćeg proizvoda, promjene u odnosu na isti kvartal prethodne godine

¹ Preliminarni podaci. Finalni podaci kvartalnog BDP-a biće raspoloživi kada bude objavljen godišnji BDP za 2012.godinu.

Tabela 2. Bruto domaći proizvod u tekućim cijenama

u hilj. EUR

Klasifikacija djelatnosti 2010	2011				2011
	I	II	III	IV	
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	33 630	52 470	99 494	71 132	256 726
B Vađenje ruda i kamena	6 975	5 924	11 632	11 194	35 725
C Prerađivačka industrija	39 301	37 575	48 792	36 867	162 535
D Snabdijevanje električnom energijom	41 061	11 984	17 438	32 665	103 148
E Snabdijevanje vodom	10 975	15 193	22 863	18 199	67 230
F Građevinarstvo	30 198	46 615	41 524	39 743	158 080
G Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	81 031	93 047	117 759	99 849	391 686
H Saobraćaj i skladištenje	32 675	38 351	43 675	36 179	150 880
I Usluge pružanja smještaja i ishrane	3 363	25 693	127 407	4 707	161 170
J Informisanje i komunikacije	34 572	42 313	50 950	37 122	164 957
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	31 079	35 269	31 222	34 269	131 839
L Poslovanje nekretninama	34 332	43 939	77 027	64 577	219 875
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	22 577	23 098	21 453	21 047	88 175
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	4 814	6 392	9 354	6 195	26 755
O Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	49 232	52 639	68 854	84 792	255 517
P Obrazovanje	30 435	35 296	34 316	39 224	139 271
Q Zdravstvo i socijalna zaštita	26 355	32 739	32 614	39 945	131 653
R Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	6 838	11 304	10 514	11 153	39 809
S Ostale uslužne djelatnosti	3 340	5 527	5 134	5 636	19 637
Bruto dodata vrijednost	522 783	615 368	872 022	694 495	2 704 668
Porezi minus subvencije	111 391	149 637	146 344	122 020	529 393
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (BDP)	634 174	765 005	1 018 366	816 515	3 234 061

Tabela 3. Stope realnog rasta²

%

Klasifikacija djelatnosti 2010	2011				2011
	I	II	III	IV	
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	-8,1	13,0	17,4	12,5	11,2
B Vađenje ruda i kamena	8,8	-18,0	11,8	0,3	1,5
C Prerađivačka industrija	25,0	5,2	14,9	2,2	10,9
D Snabdijevanje električnom energijom	-20,5	-67,4	-20,1	-23,6	-32,7
E Snabdijevanje vodom	21,3	12,5	5,6	-0,6	8,8
F Građevinarstvo	23,2	30,6	14,0	-0,8	15,8
G Trgovina na veliko i trgovina na malo i popravka motornih vozila i motocikla	7,6	11,8	17,4	15,8	13,5
H Saobraćaj i skladištenje	10,0	-8,3	-4,0	-4,4	-2,5
I Usluge pružanja smještaja i ishrane	-8,1	5,3	8,2	5,9	7,3
J Informisanje i komunikacije	-11,6	30,4	9,0	-12,9	2,5
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	-2,9	1,1	-1,2	10,2	1,7
L Poslovanje nekretninama	-7,2	6,2	10,7	9,0	6,1
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	-7,5	4,1	5,6	8,9	2,8
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	-6,9	17,0	24,1	22,5	16,1
O Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	2,5	1,6	2,1	2,2	2,1
P Obrazovanje	-1,7	-2,3	-0,9	1,0	-0,7
Q Zdravstvo i socijalna zaštita	-4,9	-7,7	-2,8	0,7	-3,2
R Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	-24,8	-17,7	-16,5	-17,4	-19,2
S Ostale uslužne djelatnosti	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Bruto dodata vrijednost	-0,2	2,9	7,9	2,6	3,7
Neto porezi	-1,9	6,5	-4,4	2,8	0,7
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD (BDP)	-0,5	3,6	5,9	2,6	3,2

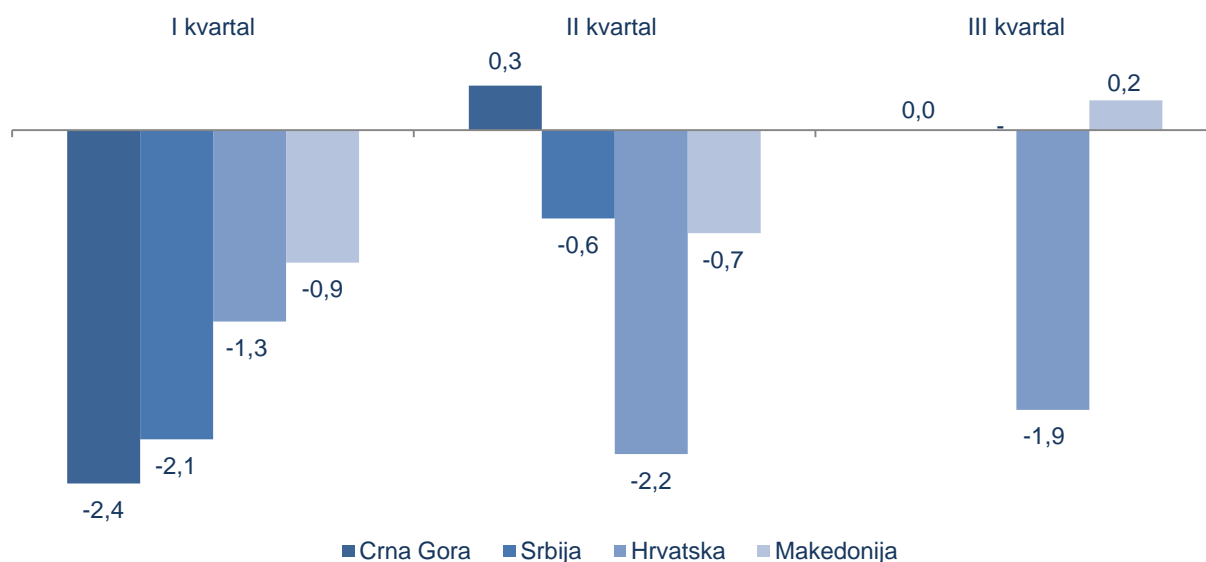
² promjene u odnosu na isti kvartal prethodne godine

Tabela 4. Međunarodni pregled stopa realnog rasta kvartalnog BDP-a³

Kvartali	2011				2012 ⁴		
	I	II	III	IV	I	II	III
<i>Evropska Unija</i>	2,3	1,9	1,4	0,6	0,6	-0,7	-0,5
<i>Euro zona</i>	2,6	1,7	1,3	0,2	0,3	-0,8	-0,8
Crna Gora	-0,5	3,6	5,9	2,6	-2,4	0,3	0,0
Srbija	3,0	2,3	0,6	0,4	-2,1	-0,6	-
Hrvatska	-1,2	0,6	0,8	-0,4	-1,3	-2,2	-1,9
Makedonija	6,1	3,6	1,3	1,0	-0,9	-0,7	0,2

Izvor: Nacionalni statistički instituti

Grafik 2. Stope realnog rasta kvartalnog BDP-a u zemljama regiona (%), I-III kvartal 2012.⁵

³ Promjene u odnosu na isti kvartal prethodne godine

⁴ Preliminarni rezultati

⁵ U odnosu na isiti period prethodne godine

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Korišćena metodologija je u skladu sa Sistemom nacionalnih računa (SNA'93) i Evropskim sistemom nacionalnih računa (ESA'95).

Obračun preliminarog BDP-a uključuje sve djelatnosti unutar granica proizvodnje definisane metodologijama SNA'93 i ESA'95 i obuhvata teritoriju Crne Gore.

Zavod za statistiku Crne Gore objavljuje rezultate obračuna kvartalnog bruto domaćeg proizvoda (BDP), u tekućim i stalnim cijenama, prema proizvodnom pristupu kombinovanjem direktne i indirektno metode.

BDP prema proizvodnom pristupu predstavlja sumu bruto dodatih vrijednosti (BDV) svih sektora ekonomije (djelatnosti) uvećanu za neto poreze na proizvode. Obračun BDV je izveden za nivo sektora Klasifikacije djelatnosti 2010, koja je usklađena sa međunarodnom klasifikacijom NACE Rev 2.

Obračun je urađen na osnovu raspoloživih kratkoročnih indikatora, administrativnih podataka i direktnih podataka za određene djelatnosti.

Kvartalni obračuni u tekućim i stalnim cijenama izvedeni su dezagregacijom raspoloživih godišnjih podataka na kvartalne i ekstrapolacijom kvartalnih vrijednosti tekuće godine, korišćenjem odgovarajućih indikatora. Na ovaj način se obezbjeđuje da suma kvartalnih obračuna na godišnjem nivou bude jednaka vrijednosti godišnjeg obračuna, odnosno da se kvartalne stope rasta indikatora u što većoj mjeri zadrže. Stope realnog rasta predstavljaju promjenu u odnosu na isti period, odnosno kvartal, prethodne godine.

Obračuni za prva tri kvartala tekuće godine podložni su revizijama do momenta objavljivanja četvrtog kvartala, odnosno do momenta objavljivanja godišnjeg BDP. Rezultati obračuna kvartalnog BDP publikuju se najkasnije 90 dana po isteku kvarta.

Tiraž: 50 primjeraka

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica IV Proleterske br.2, tel. (+382) 20 230 811; tel/fax (+382) 20 230 814

Saopštenje pripremio:

Odsjek makro-ekonomskih statistika i nacionalnih računa

Tel/Fax +382 20 230 937

contact@monstat.org